

Täysistunto

Tiistai 31.5.2016 klo 13.59—17.32

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi maantielain ja ratalain muuttamisesta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 49/2016 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 13/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 13/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

17.19 **Kari Kulmala ps:** Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksellä on tarkoitus yhdenmukaistaa maantielain ja ratalain säännöksiä ja lakien kirjaustapaa. Esityksen mukaan tienvarsimainosten ja -ilmoitusten asettamisessa siirryttäisiin ilmoitusmenettelyyn ja mainosten ja ilmoitusten asettamisedellytyksiä kevennettäisiin. Liikennevirasto valtuutettaisiin antamaan tiealueelle sijoitettavia rakenteita, rakennelmia ja laitteita sekä tienvarsimainoksia ja -ilmoituksia koskevia määräyksiä. Tämä uudistus toteuttaa myös hallitusohjelman kärkihanketta säädösten sujuvoittamisesta ja keventää hallinnollista taakkaa erityisesti lisäämällä ilmoitusmenettelyn käyttöä tienvarsimainosten ja -ilmoitusten asettamisessa sekä sähkö- ja telekaapeleiden sijoittamisessa tiealueelle.

Mielestäni tämä uudistus on erittäin tärkeä ja onnistuessaan se mahdollistaa maalaisjärjen käyttöä entisestään. Näen uudistuksessa myös epäonnistumisen mahdollisuuksia.

Tienvarsimainonta ja -ilmoittelu on ollut luvanvaraista, ja siitä tulee lain mukaan ilmoituksenvaraista. On erinomainen asia, että mainontaa ja ilmoittelua helpotetaan ja että hallinnollista taakkaa vähennetään. Ilmoitusmenettelyn tulee kuitenkin muodostua lupamenettelyä helpommaksi ja selkeämmäksi myös käytännössä. On myös tärkeää, että koko maassa on yhteneväiset tulkinnat viranomaisilla, koska tässä kohtaa on mahdollista käyttää sitä kuuluisaa maalaisjärkeä — tai sitten mielivaltaa. Kansalaisten oikeudet tulee turvata yhdenvertaisesti.

Nykyisen lain aikana tienvarsimainonta on ollut varsin kirjavaa ja myöskin rajallista. Esimerkiksi kotimaakunnassani on Lomakeskus Huhmari. He eivät ole voineet mainostaa opastusliikennemerkeillä edes sijaintiaan päätie numero 9:n varressa, vaan tämä on ollut mahdollista vain lomakeskukseen kääntyvässä risteyksessä. Tällöin yleensä Huhmariin menevä jo tietää, mistä lomakeskuksen löytää. Toivottavasti tämä esitys tuo muutoksen myös tällaiseen mainontaan ja opastukseen.

Yhtenä tärkeimmistä seikoista pitäisin liikenneturvallisuutta. Kun mainos asetetaan tien risteykseen, se helposti peittää näkyvyyden jompaankumpaan suuntaan. Tällöin vaa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2016 vp

rana on sattua jopa kuolonkolari. Olen tutkinut tällaisia tapauksia useita. Monesti kuolonkolarin sattuessa tiemainokset katoavat salaperäisesti heti kolarin satuttua. Tässä asiassa olisi kuitenkin parasta ennaltaestävyys eikä vasta onnettomuuteen reagointi.

Lain 52 §:ssä kerrotaan, että maantien käyttäjille tarkoitettu mainos tai ilmoitus, joka asetetaan asemakaava-alueen ulkopuolelle tai asemakaava-alueella maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 4 momentissa tarkoitettulle liikennealueelle, on laadittava ja sijoitettava siten, että se ei vaaranna liikenneturvallisuutta eikä haittaa tienpitoa ja että se sopeutuu mahdollisimman hyvin ympäristöön. Samoin laissa kerrotaan, että edellä tarkoitettujen mainosten tai ilmoituksen asettamisesta on ilmoitettava pääsääntöisesti tienpitoviranomaiselle. Ilmoitukseen on liitettävä selvitys mainoksesta tai ilmoituksesta ja sen sijoittamispaikasta sekä selvitys kiinteistönomistajan tai -haltijan suostumuksesta sen pystyttämiseen. Mielestäni näiden ehtojen tulee täytyä edelleen jatkossakin.

Suhtaudun hieman kriittisesti myös led-mainoslaitteiden käyttöön sekä niiden sijoitteluun. Mainokset ovat kyllä tehokkaita mutta monesti vaarallisessa paikassa. Esimerkiksi Joensuussa näitä on jouduttu jopa poistamaan. Mielestäni olisi hyvä seurata myös maanlaajuisesti, millä tavoin ne vaikuttavat liikenneturvallisuuteen ja lisäävätkö ne onnettomuusriskejä.

17.23 Katja Taimela sd: Arvoisa rouva puhemies! Tällä hallituksen esityksellä on todellakin tarkoitus yhdenmukaistaa maantielain ja ratalain säännöksiä ja lakien kirjaustapaa. Sähkö- ja telekaapeleiden sijoittamisessa tiealueelle siirrytään ilmoitusmenettelyyn eräissä tilanteissa, ja tienvarsimainosten ja -ilmoitusten asettamisessa siirrytään ilmoitusmenettelyyn ja mainosten ja ilmoitusten asettamisedellytyksiä kevennetään.

Sinänsä tämä on hyvä hallituksen esitys, koska tällä esityksellä pyritään myös normienpurkuun ja vähentämään hallinnollista taakkaa. Esitys selkeyttää myös tulkinnallisesti vaikeita tilanteita ja vähentää toivottavasti tulevaisuudessa myös näitten mainostajien ja eri liikkeiden ja yritysten kustannuksia.

Me kuulimme tästä esityksestä hyvin laajasti eri asiantuntijoita liikenne- ja viestintävaliokunnassa, ja mikä tärkeää, tällä esityksellä nyt lisätään Liikenneviraston toimivaltaa siten, että virasto antaa tiealueille sijoitettavia rakenteita, rakennelmia ja laitteita sekä tienvarsimainoksia ja -ilmoituksia koskevia määräyksiä. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenee hyvin se, että säännösten ensisijaisena tarkoituksena on vähentää liikenteelle aiheutuvaa vaaraa tai muuta haittaa sekä säädellä ilmoitusten sisältöä ja menettelyä ja muuten teknisiä ominaisuuksia. Näistä ei ole ollut yksiselitteisiä säännöksiä tähän saakka, vaan ne ovat osittain olleet Liikenneviraston ohjeiden varassa. Me pidimme valiokunnassa välttämättömänä, että näistä asioista annetaan yksiselitteiset säännökset, jotta kansalaiset tietävät, miten heidän pitää menetellä, ja ovat myös sitä myöten valtakunnan eri osissa samanarvoisessa asemassa.

Tienvarsimainonnan ja -ilmoittelun hallinnollinen taakka siis myös vähenee. Tähän saakka ne ovat olleet luvanvaraisia, ja uuden lain mukaan ne ovat nyt sitten ilmoituksenvaraisia. Mielestäni tämä on siis todella järkevää normienpurkua ja selkiyttää toimintatapaa, mutta niin kuin edustaja Kulmala toi myös omassa puheenvuorossaan esiin, liikenneturvallisuusnäkökulmaa kaiken kaikkiaan pitää pystyä seuraamaan ja valvomaan tämänkin lain voimaantulon jälkeen.

Semmoisena pienenä pelkona tai peikkona näissä asiantuntijakuulemisissa tuotiin esiin se, että lakimuutos on esitettyssä muodossaan omiaan hämärtämään entisestään valtion ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 61/2016 vp

kuntien työnjakoa teiden ja katujen ylläpidossa. Valiokunnassa me katsoimme, että jatkossa on tärkeää tarkastella liikenteen rahoitusta kokonaisuutena valtion ja kuntien työnjaon ja rahoitusvastuiden sekä liikenteen verotulojen kohdistumisen näkökulmasta. Tietysti tätäkin asiaa, kun tämä tänne valiokunnan mietintöön kirjattiin, pitää pystyä seuraamaan jatkossa, sitä, miten se tulee toteutumaan.

Mutta kaiken kaikkiaan tämä on hyvin perusteltu hallituksen esitys, hyvässä yhteistyössä valiokunnassa tehty, ja se vaatii silti liikenneturvallisuusnäkökulmasta ja tietysti myös ihmisten oikeudenmukaisuustajun puolesta sitä seurantaa ja valvontaa, että käsitellään eri alueilla asioita samalla tavalla.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 49/2016 vp sisältyvien 1.-4. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.